Zesde Jaargang, Nummer 9 — Verschijnt vierwekeliks — 8 September 1934

LABORISTA ESPERANTISTO
ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redaksie: Middenweg 226, Amsterdam-O. || Sekretariaat en Administratie van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W. || Postgiro Amsterdam No. 144698. Gem. Giro A'dam F 930 || In België: Tweemontstr. 124, Deurne-Antwerpen

Abonnementsprijs f 0,75 per jaar. Voor leden gratis. Losse nummers f 0,05. Oplaag 10.000 eksemplaren.

MET ESPERANTO KOMT MEN OVERAL.

Om dat te bewijzen drukken we hieronder enige gidsboekjes af uit de vele, die overal, en elk jaar in toenemende mate, worden uitgegeven ter bevordering van het reizigersverkeer en in dienst van de propaganda voor stad en land.

Meer en meer wint esperanto veld en worden de uitgaven in esperanto naar mate daarvan belangrijker en veelvuldiger.

Niet alleen de verenigingen voor vreemdelingenverkeer, maar ook de handel geeft steeds meer blijk het belang van esperanto in te zien, getuige velerlei reklame, prospekti van jaarbeurzen van belangrijke steden als Parijs, Lyon, Praag, Leipzig enz.

De posterijen in vele landen bevorderen het gebruik van esperanto niet alleen bij hun personeel, maar ook door uitgaven met esperanto-tekst, bij telefoon- en telegraafverkeer, ook in Nederland.

De radio zendt meer en meer esperanto uit.

Wie zich het minst aan esperanto gelegen laten liggen?

Zij die het 't méést nodig heeft, de arbeidersbeweging!

Wel zijn er daar voorstanders te vinden voor esperanto, maar van toepassing, het gebruiken van deze internationale taal in haar internationale betrekkingen, op kongressen en in haar uitgaven, daarvan zijn we nog verre.

En toch kan dat binnen afzienbare tijd.

Bewijs?

Men leze slechts de bevindingen van onze leden, in dit blad aan 't woord, men konstatere daaruit de verbreiding van esperanto, het gemak waarmee men zich in verbinding stelt met buitenlanders, met ze omgaat in huis en vergaderzaal, en dan zou de arbeidersbeweging daarvan niet kunnen profiteren? Natuurlik!

Zo goed als er een sterk verbreide beweging reeds bestaat van esperantisten, over de gehele wereld, niet in 't minst onder de arbeiders, die hun literatuur en organisaties bezitten. Hun eigen pers, waarin makkers uit alle delen der wereld artiekelen over allerlei onderwerpen publiseren, die ook in alle landen der wereld gelezen worden, ongeacht tot welke nationaliteit men behoort, omdat alle deze duizenden over de gehele aardbol, slechts één taal met elkaar gemeen hebben

het Esperanto.

Sinds tientallen jaren komen jaarliks de esperantisten in wereldkongressen bijeen, waar honderden en zelfs duizenden aanwezig zijn, uit meer landen dan wellicht enig internationaal kongres, van welke organisatie ook, ooit bij elkaar zag.

Daar spreekt men vrijelik met elkaar, daar geen tolken noch vertalers.

Iedere redevoering wordt verstaan, elk argument begrepen en interruptie gehoord.

Beraadslagingen over de meest uiteenlopende onderwerpen verlopen zó vlot, als op elke vergadering waar men in eigen taal vergadert. Organisatoriese kwesties worden zonder haperen afgedaan, al of niet met oppositie. Verslagen en rapporten, alles verschijnt in één taal, die ieder deelnemer kent.

Het maakt geen verschil of men een fransman ontmoet of een japanner, of een rus ons aanspreekt of een amerikaan. Een verzoek om inlichtingen naar IJsland wordt even gemakkelik beantwoord als een brief naar Argentinië. En ook overal daar en waar ge maar wilt, vindt ge arbeiders die Esperanto kennen en leren die u toeroepen

Arbeiders leert Esperanto.

Een onverwacht bezoek.

Een dag dat het al maar door regent, is voor iemand als ik, die al jaren behoor tot het leger der werklozen nog onaangenamer dan de andere. Maar ik heb mijn tijd benut met de studie van Esperanto en ik heb juist iets gelezen over het leven van Dr. Zamenhof als er gebeld wordt en men mij mededeelt, dat er iemand is, die zo'n raar taaltje spreekt.
Wie kan dat nu zijn in zulk hondenweer? Eén van mijn esperanto-vrienden uit Lissabon? Neen, dat kan niet want die heeft mij juist geschreven, dat hij ons Internationaal Kongres te Valencia gaat bezoeken; een oostenrijkse kameraad of een duitse gevluchte kameraad? Ja, want voor Esperantisten bestaan geen grenzen of landen meer. Wij vragen niet: ben ik op de hoogte met de taal van het land? Wij spreken en schrijven maar één taal Esperanto en dat is juist genoeg! Ik ben intussen al de trap afgelopen en ja waarachtig daar staat die vreemdeling met zijn zwaar beladen fiets en natuurlik doornat! Wat zijn taal aangaat? Die klinkt mij al heel bekend in de oren en ik voel al direkt een stevige handdruk. Ik kijk in een lachend gebruind gezicht, waarin een paar heldere blauwe ogen. Zijn blonde kuif ziet er verward en verregend uit! Wie hij is? Wel natuurlik „Ove", d.w.z. mijn vriend Ove Rijbak. Ik heb hem nog nooit gezien en toch ken ik hem alsof ik al jaren met hem bevriend was. Kan het ook anders? Want ligt daar niet in mijn kast zijn gezellig stapeltje brieven, ansichtkaarten en foto's? Wat heeft hij mij al niet geschreven over zijn land, van zijn boeken, over de politieke toestand in zijn land, over muziek en wat niet al! En daar staat hij nu gul lachend voor mij, verheugd over mijn verwonderde blikken. Maar hij staat hier niet als vreemdeling die een paar woorden kan stamelen en die ik misschien kan verstaan. Neen, wij staan hier als twee mensen voor wie alle grenzen zijn weggevallen, die geen moeite hebben elkander te begrijpen want wij spreken immers één taal Esperanto!
Een grote pot tee is gauw gezet en een paar stevige boterhammen doen de rest.
Hij is er maar „even" uitgewipt met zijn fiets. Hij vertelt mij van zijn reis door Duitsland, van zijn gesprekken met duitse esperantisten, zaken die men in de kranten zo niet leest. Of hij nog andere talen spreekt? Maar dan begint hij toch even hartelik te lachen. Neen, hij heeft een jaar Esperanto geleerd, want als je als meubelmaker de gehele dag hard moet werken, dan is er geen gelegenheid om talen te leren. Maar Esperanto is voldoende zegt hij dan en hebben we het verder over zijn tuis, foto's laat hij me zien van vader, moeder, broers en zusters en zijn mooi land, over Denemarken, met zijn hoge bergen. Nog vertelt hij van de goede ontvangst bij Esperanto-vrienden in Duitsland en Holland. En dan bemerk ik dat Esperanto nog meer kan zijn dan een wereldtaal en daar toch ook uit geboren kan worden de grote, sterke, kameraadschap waaraan wij allen immers zo grote behoefte hebben. Natuurlik blijft „Ove" nog een paar dagen mijn gast. En dan vertrekt hij naar zijn broer in België. En bij het afscheid moet ik hem beloven, dat onze volgende ontmoeting in Denemarken moet zijn. Ik voor mij hoop het ook. En na hem uitgeleide te hebben gedaan voel ik eens te meer, hoe heerlik het is met het leren van Esperanto te zijn begonnen.
Hoeveel werkloze kameraden lopen iedere dag verveeld rond, zonder iets te leren of te doen.
Vooral hen, die zoveel gedwongen vrije tijd hebben, zou ik willen toeroepen „Leert Esperanto"! Moge dit stukje bijdragen tot nut van het Esperanto en tot groei van onze arbeidersgemeenschap.

Amsterdam. B. Koelewijn.

Waarom ik Esperanto leerde!

Waarom ik Esperanto leerde?
Wel, eenvoudig omdat ik idealist ben en als zodanig hoop en vertrouwen heb in de toekomst.
Ware dit niet het geval, Esperanto zou voor mij zijn als alle andere talen welke men leert, zonder er een hoog ideëel doel mee na te streven.
Nu is het Esperanto voor mij meer dan een taal alleen — het is een machtig middel in de strijd voor een beter, menswaardiger samenleving, welke ongetwijfeld komen zal.
En al gaat er nu ook een vloedgolf van reaksie over de gehele wereld, al worden de geestelike vrijheden van het naar schoonheid worstelend deel der mensheid allerwege aangerand, niets kan mij het geloof en vertrouwen in die betere toekomst ontnemen.
Het is daarom dat Esperanto voor mij geworden is tot een machtige faktor, omdat het de strijders van alle landen tesamen bindt, zonder verwarring stichtende taalverschillen, zonder hinderlike spraakverdeeldheid. Met Esperanto verstaat men elkander, onverschillig tot welk werelddeel men behoort. En is dit, ook in verband met een immer dreigende oorlog, niet van onschatbare betekenis?
De vredesstrijders aller landen, zij die vol eerlike overtuiging op de bres staan om een nieuwe mensenslachting tot elke prijs te voorkomen, verwaarlozen die machtige faktor schromelik, wanneer zij onverschillig ten opzichte van Esperanto blijven staan. Het is immers een van zelfsprekend feit, dat meer dan redevoeringen en allerhande vredeskongressen, het wederzijds begrijpen, het direkt en persoonlik kontakt hebben met andere volkeren, tot de wereldvrede zal bijdragen, ja, er een noodzakelike voorwaarde voor zal blijken te zijn. Een voorwaarde, die hoe eer hoe beter vervuld dient te worden.
Daarom vredesstrijders en gij allen die voor een betere wereld vecht, zet uw onverschilligheid tegenover ons opzij, blijf niet langer afzijdig staan. Schaart U bij het leger Esperantisten, die metterdaad toonden, dat het hun heilige ernst is met de vestiging ener nieuwe wereldorde. Voegt U bij hen, die door het leren — en vooral toepassen — van Esperanto, konstruktief bouwen aan die nieuwe wereldorde en dus

Leert Esperanto!!

G. Vrees,
Lid van de Federatieraad der Fed. v. Arbeiders-Esperantisten.

Het nut van Esperanto.

In mijn jeugdjaren leerde ik een beetje frans en engels.
Hoe moeilik deze talen zijn te leren, ondervond ik, toen ik als zeevarende vele landen bezocht.
Uit een frans en engels boekje kon ik heel aardig lezen, doch om in de praktijk in vreemde talen te konverseren bleek mij absoluut onmogelik.
Ik begon mijn Esperanto-studie met een schriftelike kursus. Na een half jaar kon ik reeds meer lezen, schrijven en verstaan, in de Esperantotaal, dan mij voordien mogelik was, in een andere taal.
Reeds enige maanden na mijn aansluiting bij de „Federatie van Arbeiders-Esperantisten" bleek mij het nut van Esperanto en al spoedig korrespondeerde ik met buitenlanders, las bijna alle voorkomende lektuur, hoorde redevoeringen van buitenlandse kameraden en sprak met hun.
Tot nu toe spijt het mij alleen nog, dat ik niet reeds voor 15 jaren ben begonnen Esperanto te leren.

G. Bexkens, Spoorwegarbeider.

Een oproep uit 18 landen tot de nederlandse arbeiders.

Op het veertiende kongres van de Wereldbond van Arbeiders-esperantisten (SAT), dat de vorige maand te Valencia plaats vond, werd in verband met onze spesiale propaganda in deze maand, de volgende groet en oproep tot de nederlands sprekende arbeiders gericht. Onder de ondertekenaars vinden we ook vermeld het spaanse sosialistiese parlementslid Francisko Azorin, die zijn partij vertegenwoordigde in dit kongres, dat bezocht werd door enige honderden esperantisten uit Algiers, Argentinië, België, Denemarken, Duitsland, Engeland, Estland, Frankrijk, Italië, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Rusland, Spanje, Tsjecho-Slovakije, Ver. Staten, Zweden en Zwitserland.
Waar deze oproep in het Esperanto gesteld is, de enige taal waarin het gehele kongres plaats vond en ook overigens door alle leden der arbeiders esperanto-beweging gebruikt wordt, laten we deze hieronder volgen met een nederlandse vertaling.

★

Al la nederlanda laboristaro.

La reprezantantoj de la laborista esperantomovado el 18 landoj kaj de la diverslandaj instancoj kunvenantaj en la 14a internacia SAT-kongreso en Valencio, tutkore salutas vin.
Ĉar ili konscias pri la grandeĝa valoro de internacia helplingvo por efektiviĝi la idealojn laboristajn kaj ĉar ili scias, ke tiu lingvo estas la plej efika helpilo por la mondpaco, ili emfaze rekomendas la lernadon de Esperanto, kiu montriĝas la perfekta ligilo por interfratiĝo.
Ĉiu laboristo, kiu konscie kontraŭbatalas la kapitalismon, nepre devas pligrandigi la esperantistaron.

★

Aan de nederlandse arbeiders.

De vertegenwoordigers der arbeiders esperantobeweging uit 18 landen en verschillende instanties, in hun 14e wereldkongres te Valencia bijeen, zenden u hun hartelike groet. Daar zij zich bewust zijn van de ontzaglike waarde van een internationale taal, ter verwezenliking der idealen der arbeiders, en zij weten, dat deze taal het doeltreffendste middel is voor de wereldvrede, bevelen zij met klem het leren van Esperanto aan, dat een uitmuntende band vormt tot verbroedering. Ieder arbeider, die bewust het kapitalisme bestrijdt, dient noodzakelikerwijs de rijen der esperantisten te versterken.

(Volgen handtekeningen.)

Radiorede Vara.

Zaterdag 8 September te 3 uur spreekt onze Federatievoorzitter F. Faulhaber en voor Zaterdag 22 Sept., zelfde tijd, vonden we het sos. dem. Twede Kamerlid W. Drees, bereid voor ons het woord te voeren, waarvoor de Vara zendtijd beschikbaar stelde, in verband met esperanto en onze groene maandaksie. Luistert!

Dr. Zamenhof.

Weinig namen zullen er zijn die gelijkelik genoemd en geëerd worden tot in alle hoeken der aarde, door mensen van allerlei richting, rang en stand, door vrouwen en mannen van verscheidenerlei ras en geloof. Tot deze weinigen behoort Dr. Zamenhof, de samensteller van de wereldtaal Esperanto.
Eens zal deze naam voor allen verbonden zijn aan een der geweldigste kultuurfaktoren die denkbaar zijn, bij de volledige overwinning van Esperanto, zijn taal, reeds nu in meer dan 2000 plaatsen, door duizenden gebruikt.
Zamenhof volvoerde hetgeen nooit voor verwezenliking vatbaar scheen en waarnaar men verlangde, wat men noodzakelik achte, doch nu het er is, ongebruikt laat. Esperanto kwam, zag het licht en zal overwinnen. Want talloos zijn develen, diemet groeiend enthousiasme het geleerde verbreiden en gebruiken. Weggevallen zijn voor hen de grenzen van de taal, over de ekonomiese grenzen en die van de staten reiken de esperantisten elkaar de hand, gezamenlik bouwend aan een nieuwe, de wereldomvattende kultuur, dank zij de geniale mens, die zijn leven in dienst stelde van de gehele mensheid.
Nu nog niet gekend of met onverschilligheid beloond door de arbeiders-beweging die vooruit streeft en internationaal heet te zijn, zal in de toekomst blijken hoe geweldig een middel de opwaarts strevende organisatie van de Arbeid al te lang reeds heeft veronachtzaamd, tot schade van haar en haar klasse.

Als men wel en als men geen esperanto kent.

Zo vele malen konden we konstateren en lezen, maar nog meer werd het verzwegen, dat internationale kongressen leden onder de veeltaligheid, en ware, echte kameraadschap niet volledig tot uitdrukking kon komen, omdat men elkaar niet kon verstaan. Uit onze grote voorraad (helaas) van dergelike uitingen, volgt hier een der jongste, die we knipten uit de bladen der Arbeiderspers.

Herinneringen aan het Luikse land.

Het internationale jeugdfeest is voorbij. Een band is gesmeed tussen onze buitenlandse en hollandse makkers. Deze band wordt hechter al naar mate het kontakt intenser kan zijn.
Woensdagavond, feestavond voor het Luikse land. Rondom het kampvuur de verwezenliking van de internationale gedachte. Wij wilden zo graag uiting geven aan onze gevoelens door, al was het nog zo weinig, iets te zeggen tot elkaar. Ook de Belgen waren door deze wens bezield. Helaas, dit kon niet! Het gebarentaaltje kon ons soms van dienst zijn, maar het was toch zeker niet voldoende om de internationale gedachte te uiten. Wij misten een internationale taal!
Zó was het Vrijdag, toen wij de fabriek in Ongrée bezichtigden. Hoe graag wilden velen er meer van weten! Hoe zou dat mogelik zijn geweest? De uitlegging werd in het frans gegeven. Voor wie verstaanbaar? Waar was de internationale schakel met de buitenlanders? Gebarentaal? Neen, de wereldtaal: Esperanto.
De belgiese esperantist vertaalde in het esperanto, andere esperantisten konden voor hun landgenoten vertalen.
Van het internationale bezit, esperanto, hebben velen direkt en indirekt gebruik gemaakt.
Allen kunnen het internationale bezit verwerven. Studeer 6 maanden esperanto en ge draagt bij tot de internationale verbroedering aller volken. Lien Adriaans.

Wordt lid!

De Federatie van Arbeiders Esperantisten neemt ook niet-esperantisten als simpatiserend lid aan.
Kontributie voor personen f 1.25 en voor organisaties en afdelingen van organisaties min. f 2.50 per jaar (orgaan inbegrepen).
Voegt U bij de 3000 leden die onze Federatie reeds telt.
Maakt Uw organisaties, waarvan ge lid zijt en (of) haar afdeling(en) simpatiserend lid onzer Federatie.
Sekretariaat te Amsterdam, Postbus W 6. Postgiro 144698.

EEN KURSUS VOLGEN

bij een der afdelingen der Federatie betekent op een goeie en goedkope wijze Esperanto leren.
Een mondelinge, wekelikse kursus van *een gehele winter* kost U slechts enkele guldens in totaal. Indien U geen adres in Uw plaats bekend is van onze afdeling, wendt U dan tot ons sekretariaat te Amsterdam: Postbus W. 6.

Begin vroeg!

Mijn dochter spreekt reeds enkele jaren vloeiend Esperanto en korrespondeert met verschillende landen. Dit heeft mijn „begeerte" gewekt en tans, op 53-jarige leeftijd, ben ik „lernanto" geworden met steeds klimmend sukses. Ik heb, zo men dat noemt, de smaak te pakken. Begin zelfs al met kameraden in andere landen te schrijven.

Tans heb ik spijt, dat ik niet veel eerder begonnen ben deze taal te leren en ik kan niet nalaten langs deze weg de jongeren met klem aan te raden: Leert *nu* Esperanto! Ge beleeft daar zeer veel genot van.

Geeft u onverwijld op als kursist bij de Fed. van Arb. Esperantisten. Dan kunt ge met recht zeggen dat ge zijt, internationalist.

P. v. d. Weerd,
Apeldoorn.

EEN RARE CHINEES.

Laat ik eerlik zijn: de bekende uitdrukking „een rare Chinees" was op mij niet zonder uitwerking gebleven. Inderdaad, ik vond de Chinezen „raar". Kleine mensjes, gele gelaatskleur, gele tanden; onder 't lopen lichten zij hun voeten soms zo grappig hoog op! Onbegrijpelike wezens. Sommigen met een eeuwige glimlach, anderen met zó'n konstante uitdrukking van diepe melankolie op 't gelaat, dat dit wel een masker lijkt. En wat een rare klanken stoten zij uit! Is dat nou een taal? Waarschijnlik zijn ze weinig betrouwbaar ook. (Onbekend maakt onbemind).

Deze opinie over de Chinezen zou ik nog hebben, als ik niet nader met hen had kennis gemaakt. De ontmoeting had plaats op een boottocht. Om de tijd te korten sprak ik er een aan. *Dit kon dank zij het esperanto.*

Schertsend vroeg ik of de Chinezen nog altijd honden en katten eten, waarop vrolik het antwoord klonk: Kan best zijn. In Londen eten ze wel van die kronkelbeesten, paling heten ze geloof ik. Doen ze dat in Amsterdam ook? Ik moest bekennen, dat ik er dol op ben. Welnu, vroeg hij toen, is een hond of kat griezeliger dan een aal?

Na deze kleine schermutseling spraken we over huisvesting, werkgelegenheid, godsdienst, partijpolitiek en.... vooroordeel. Het gesprek heeft slechts een uur geduurd, maar in dat uur heeft deze chinese kameraad mij volkomen genezen van mijn vooroordeel tegen mensen met andere huidskleur en andere gewoonten, dan die wij dageliks om ons heen zien. Inderdaad, dit was een rare chinees! Ik ben blij, dat ik hem ontmoet heb.

Het esperanto was ook hier de brug, waarover toenadering mogelik was.

P. K.

Waarom ik Esperanto leerde!

Als arbeider, strijdende voor de vrijmaking onzer klasse, kwam bij mij de vraag op: Hoe kunnen we een arbeidersgemeenschap veroveren, als we elkaar niet kunnen verstaan? Internationale broederschap is toch een eerste eis! Hoe kunnen wij, als arbeiders, elkaar begrijpen, wanneer wij niet één taal spreken? Daarom, kameraden, leerde ik Esperanto, de wereldtaal tot verbroedering der arbeidersbeweging, internationaal.

Arbeiders, hier ligt uw taak:
Leert Esperanto!

A. Kom,
Boschweg 126, Gouda.

Met één taal.

Ik schreef al eens over m'n bevindingen opgedaan in het SAT-kongres in Londen, waar ik met vele buitenlandse kameraden, dank zij het Esperanto, van gedachten kon wisselen.

Twee jaar later vond het kongres in Stuttgart plaats. De reis welke wij per touringcar maakten werd geheel door middel van Esperanto georganiseerd. Eén onzer had hiervoor met kameraden uit Dusseldorf, Mainz, Mannheim, Wiesbaden, Heidelberg enz. gekorrespondeerd en steeds stond op de juiste tijd en afgesproken plaats een buitenlandse Esperantist te wachten, die ons naar klublokaal of volksgebouw bracht, waar meestal reeds vele Esperantisten aanwezig waren. Doordat allen één taal spraken heerste er dan ook weldra een gezellige sfeer.

Op zekere avond, gedurende een hevige stortregen, werd er bij mij gebeld en op mijn vraag „Wie is daar" kreeg ik ten antwoord: „Aŭstria kamarado" (een oostenrijkse kameraad). Nadat hij was bovengekomen en zich van zijn rugzak had ontdaan vertelde hij woonachtig te zijn in Tirol alwaar hij helper was van een ski-onderwijzer. Te voet had hij de reis gemaakt door Duitsland naar Amsterdam.

Gedurende de vier dagen die hij bij mij logeerde, werd er in huis meer Esperanto dan hollands gesproken. Hij vertelde me interessante dingen van zijn vele bergtochten en ook betreffende de arbeiderstoestanden wist hij mij een en ander mede te delen.

Het korresponderen met buitenlandse kameraden is een nuttige maar ook aangename bezigheid. Reeds meer dan vier jaar houd ik briefwisseling met een japanse kameraad. Deze vroeg mij eens een katalogus te willen zenden van de bollenkultuur voor z'n broer, die student is op de Landbouwhogeschool te Kioto. Tot dank zond hij mij een prachtige japanse plaat. Geruime tijd heb ik gekorrespondeerd met kameraden uit Rusland, Zweden, Roemenië, Joego-Slavië, Engeland, China en Victoria in Australië.

In deze tijd van verdrukking en uitbuiting van de arbeidende klasse wordt in zeer sterke mate het belang gevoeld, van één gezamenlike taal, naast de moedertaal. Daarvoor is Esperanto het geschiktst en de enige taal als middel om te komen tot ontvoogding van het proletariaat.

J. Preker,
Smaragdstraat 5 ^{3}, Amsterdam-Z.

Vóór 25 jaar en nu.

Kameraden!

Wat is de reden en drijfveer geweest, dat we Esperanto leerden, bijna 25 jaar geleden? Wij lazen toen in de bladen over 't 7e Esperanto-Wereld-Kongres te Antwerpen in 1911. Wij leerden de taal met grote moeite. In die tijd konden we slechts enkele bekwame esperantisten vinden in ons land, die ons hielpen in onze studie. We lazen en schreven voor de wereldoorlog reeds onze internationale sosialistiese krant, korespondeerden met buitenlandse kameraden, met Dr. Zamenhof enz., kortom, hoe beter we de taal kenden des te groter werd onze geestdrift.

De grote oorlog kwam. Hij vernietigde grotendeels de sosialistiese en esperanto-beweging. Talrijke kameraden in 't buitenland met wie wij zo hartelik korrespondeerden lieten 't leven op 't slagveld, in hospitalen en militaire gevangenkampen.

Onvermoeid propageerden we ons ideaal: „Esperanto moet worden gekend door alle volkeren."

Na de oorlog vonden we langzamerhand onze beweging terug. Meer en meer kwam Esperanto op de voorgrond. De ontwikkeling van radio-, vlieg- en organisatiewezen hielp ons. Wij bezochten wereld-kongressen waar in Esperanto de lopende zaken werden besproken. Esperanto1verenigingen bestaan overal: in de Sovjet-Unie, in Oost- en Brits-Indië, Japan, China, Noord- en Zuid-Amerika, Australië, Palestina, Afrika en in Europa met z'n vele staatjes en talen is onze Esperanto-beweging 't sterkst.

Kameraden! Leert Esperanto! Het zal U van veel nut zijn. Voor Esperantisten bestaan geen grenzen. Ons volk van Esperantisten kent geen ras- en taalverschillen.

We kunnen veel meer schrijven, maar anderen verlangen ook het woord. Wij oude esperantisten, die nog leven terwijl zovelen reeds gestorven zijn, treden terug om plaats te maken voor de jongeren, die met nog meer élan onze zaak willen dienen.

Kameraden! Esperanto is voor ons van zeer groot nut geweest en heeft ons veel vreugde verschaft. Leert dus Esperanto en sluit U aan bij onze Federatie.

Gerrit Woud.
Wormerveer, Sept. 1934. T. Woud-v. Exter.

Wanneer en hoe ik Esperanto leerde.

In April 1929 bracht ik een bezoek aan een tentoonstelling van de burgerlike esperantisten. Van esperanto wist ik volstrekt niets! Ik kreeg een „sleuteltje" en een enkel brosjuretje ter kennismaking mede. En bij het doorbladeren drong het tot mijn meer dan 40 jaar oude hersens door, dat ik die stuk of wat regels en dat beperkte aantal woordjes nog wel zou kunnen leren. Vol moed zette ik mij aan de studie en besteedde gedurende de zomermaanden het schaftuur 12 tot half twee, dat ik toch op kantoor overbleef, om al de woordjes uit het sleuteltje uit het hoofd te leren en net zolang te repeteren tot ik ze kende. Toen kwam het verlangen tot praktiese toepassing en sloot ik mij aan bij de kursus van afd. Haag I. In Mei 1930 slaagde ik voor diploma A en in Nov. 1932 voor B, terwijl ik reeds den winter van 1930 zelf een kursus voor afd. Den Haag I heb geleid. En omdat ik alle woorden uit het sleuteltje kende, viel het mij van stonde af aan volstrekt niet moeilik boeken en kranten vlot en bijna zonder gebruik van een woordenboek te lezen, waardoor de studie van esperanto voor mij geen „moeilik" vak werd, zoals b.v. de franse taal, waarmede ik 3 x aangevangen ben, maar dat bij gebrek aan praktijk en door haar omvang op niets is uitgelopen.
Met kameraden in Moskou en Kiev (Rusland), Reikjavik (IJsland) en New Castle (Engeland) voerde ik korrespondentie, terwijl ik in de zomer van 1933 op uitnodiging laatstgenoemde stad bezocht, waar ik, geen engels kennende, niet de minste moeilikheid ondervond in de konversatie met mijn engelse gastheer, die eenvoudig in de wolken was met deze praktiese toepassing van Esperanto. Hij bracht mij o.m. in kennis met zijn „blinden"-klub, waar men mij bij 't scheiden een schrijfplankje ten geschenke gaf, waardoor ik na enige oefening ook in staat was met blinden in hun schrift te korresponderen. Zo heeft mij dit buitenlandse bezoek nog ekstra een schrede vooruit gebracht.
Het spreekt vanzelf, dat door al deze ervaringen het esperanto een grote plaats in mijn leven heeft ingenomen.

G. J. Worst,
Veenkade 38, Den Haag.

Ieder die wil.

Honderden malen is mij al gezegd: „Is Esperanto wel te leren voor mij, want ik heb een slechte school gehad, enz. enz." Mijn antwoord is altijd het volgende: Toen ik 11 jaar was, moest ik de school verlaten om door werken in de fabriek het karige loon van mijn vader aan te vullen. Tot mijn 24ste jaar ging dat zo door en van studie was geen sprake. Toen begon ik Esperanto te leren, maar ja, dat viel niet mee. Toch heb ik volgehouden, dagen, maanden, jaren heb ik al mijn vrije tijd er aan opgeofferd en ik heb er geen spijt van. Ik korrespondeerde reeds met Siberië, Perzië, Amerika, Japan, Skandinavië, Portugal enz., en bezocht de laatste jaren de kongressen van de Wereldbond van Arbeiders-Esperantisten SAT. Dit is de beloning voor alle inspanning en het is m. i. best betaald, want een schat van gegevens is in mijn bezit. De slotkonklusie is dan ook:
Ieder die wil, kan Esperanto leren.

J. Lievestro,
St. Jozefstraat 4, Zwolle.

Beter verstaan en begrijpen.

In de arbeiderspers wordt wel eens geschreven over internationale kongressen. Dan wordt er maar net gedaan of er geen taalmoeilikheden bestaan. Onlangs nog las ik het verslag over de internationale jeugdbeweging in Luik. Daar waren bijeen fransen, denen, zweden, britten, zwitsers en een troep jonge palestijnse arbeiders. Een hollandse jeugdleider spreekt de menigte toe. Wat zal zo'n rede bij de menigte een geweldige indruk achtergelaten hebben. Op de speelwei zaten de makkers uit vele landen in een grote kring. Prachtig! Maar wat voor taal hebben die makkers onderling gesproken? Ik begrijp dat niet goed. Of waren die makkers zo goed onderlegd, dat zij de talen spraken van al deze landen die daar vertegenwoordigd waren?
En te zelfder tijd zijn daar te zamen in Valencia de arbeiders esperantisten. Ik moet u zeggen, als deelnemer heeft dit kongres wederom een geweldige indruk op mij gemaakt. Daar waren óók arbeiders, oudere en jongere, bijeen uit niet minder landen, maar die inderdaad met elkander van gedachten konden wisselen. En dan vraag ik u, welk kongres is in staat een begroetingsavond te geven *waar afgevaardigden vertegenwoordigd waren uit 18 landen en waar maar één taal gesproken werd?*
Ik ontmoette hier een kameraad uit Zaragoza, een kameraad, waarmede ik al geruime tijd korrespondeer. Kijk, ziet u, dat is zo iets groots. Ik sprak met hem over onze beweging, over de toestand in Spanje. Ik sprak met hem over ernstige zaken, maar ook konden wij geestig zijn en grappen verkopen. Zie hier een bewijs, dat deze taal lééft.
En in alle bescheidenheid gezegd, kunnen wij, esperantisten, dan niet trots zijn als we dat ondervinden? Voor ons esperantisten bestaan geen taalmuren meer, wij kunnen met elkaar beraadslagen.
Arbeiders, ouderen en jongeren, leert dan esperanto.
Want door het Esperanto werkt ge mede tot beter verstaan en begrijpen der volken onderling.

Hoek van Holland. Joh. P. Postema.

De post en esperanto.

In 1929, ik was toen 46 jaar, begon ik Esperanto te studeren. Nog geen jaar later ontving ik het verzoek een engelsman onderdak te verschaffen. Deze engelse esperantist was 10 dagen mijn gast, wij spraken slechts de internationale taal Esperanto. Bij zijn vertrek ontpopte hij zich als professor in de franse en latijnse taal.
Ik geef U de verzekering, dat dit een aansporing was om de studie van Esperanto voort te zetten.
In hetzelfde jaar ontving de ITF een 40-tal spoorwegmensen uit Zwitserland als gast. Ik had toen 2 kameraden tuis; één uit Biel en één uit Locarno. Wij maakten toen op uitnodiging van de ITF een autotocht naar IJmuiden. Alles werd aan de gasten in het Esperanto uitgelegd. 't Was een waar sukses voor onze internationale taal.
In 1933 werd in een der postzakken van een kantoor in Engeland, bestemd voor een onzer grootste kantoren een vulpen gevonden. Natuurlik werd hierover een bericht gezonden, waarna bleek, dat een der ambtenaren in Engeland die vulpen had verloren. Bij 't antwoord was een klein briefje gevoegd: Ĉu iu en la oficejo komprenas Esperanton". (Verstaat een van de ambtenaren Esperanto?) Natuurlik greep ik ook deze gelegenheid tot korresponderen aan. Tot op heden sta ik geregeld in verbinding met de zwitserse en engelse kameraad. Hiertoe heeft alleen Esperanto mij in staat gesteld.
In bovengenoemd postkantoor vervoegde zich deze zomer een hongaar, die buiten zijn moedertaal een weinig duits sprak. Hij ontving van zijn ouders een pakket, waarin gekontingenteerde goederen zaten. Om deze goederen in zijn bezit te krijgen moest hij zich wenden tot het krisis in- en uitvoerburo in Den Haag. Het was echter niet mogelik hem dit in het duits begrijpelik te maken. Opeens zag hij het bordje: „Esperanto parolata" (Hier wordt Esperanto gesproken) en hij wees daarnaar. Men riep mij en na korte tijd had ik voor deze kameraad een briefje in 't nederlands aan het desbetreffende buro geschreven. Het pakket ontving hij na een paar dagen. Zonder Esperanto had deze hongaar het pakket zeker nimmer in zijn bezit gekregen.
Is het nog nodig, dat ik hier het nut van Esperanto moet aanbevelen?

J. J. Mets,
Sperwerlaan 36[1], Amsterdam-N.

EEN GREEP UIT VELEN

Steeds zal het taalverschil staan als een onoverkombare muur tussen de verschillende volkeren; *zonder taaleenheid zal de Internationale niet mórgen, maar nóóit heersen op aard.* Mevr. Brok-Troelstra, in een pleidooi voor Esperanto

—

BIJ HET IVV.
In de praktijk heeft het Internationaal Verbond van Vakverenigingen ook steeds de bij hem in Esperanto ingekomen briefwisseling in de zelfde taal beantwoord.
G. Stolz, Adjunkt-Sekretaris.

—

BUIGZAAM ALS GLOEIEND STAAL,
rijk als de natuur, logies haast als wiskunde, vloeiend als verzen van Vondel, eigen wezen hebbend als een man van karakter, eenvoudig als de tafels van vermenigvuldiging, gemakkelik te leren als het lezen voor iemand van normale aanleg, zulk een taal is Esperanto.
J. Tal,
Opperrabbijn van Utrecht en Drente.

—

WIJ ZIJN EEN EN HETZELFDE VOLK.
Voor ons esperantisten bestaan geen landsgrenzen, noch taalgebieden. Wij voelen geen verschil van ras, stam en nationaliteit. Wij hebben de volledige mogelikheid begrepen te worden.
Het is een gebrek in de opvoeding van de tegenwoordige arbeidersleiders, dat zij de behoefte van een algemene taal niet voelen, en geen moeite doen om deze noodzakelike taal voor de arbeidersklasse te verkrijgen. Laten wij volhardend en aanhoudend onze zaden uitstrooien.
Ten slotte zullen we overwinnen.
Ernst Erikson,
Sos. dem. parlementslid, Zweden.

—

DOOR ESPERANTO IS HET MOGELIK,
dat ook de „gewone" arbeiders met elkaar van gedachten wisselen, waardoor zij beter dan dit door vertaalde rapporten mogelik zal zijn, weten wat er leeft en streeft bij hun lotgenoten over de grenzen.
B. Ponstein,
Sekr. Alg. Ned. Typografenbond.

—

ALGEMENE BEOEFENING
van het hoogst eenvoudige, logies samengestelde en gemakkelik te leren Esperanto zou het verkeer onder de volkeren zeer zeker ten goede komen en menig misverstand tussen vreemdelingen onderling voorkomen.
Joh. Westerman,
Lid der Twede Kamer.

—

VAN GROOT BELANG VOOR HET INTERNATIONALE VERKEER
acht ik het Esperanto als werledhulptaal, zowel voor ekonomiese als geestelike belangen. Het ware gewenst om Esperanto op z'n minst fakultatief als leerstof op te nemen. Esperanto moge ook geintroduseerd worden in de programmaas onzer hogere handelsscholen. P. W. de Jong,
Lid v. d. Eerste Kamer der St. Gen.

—

REEDS SINDS MIJN STUDENTENTIJD
ben ik een wam voorstander van de wereldtaal en spesiaal van Esperanto geweest en zie met grote belangstelling de groei met toenemende snelheid dezer hulptaal.
Prof. Dr. A. F. Holleman.

—

ZICH ZO VEEL MOGELIK AANSLUITEND
aan bestaande vormen in de moderne talen, doch daaruit een geheel vormend, dat eenvoudig en logies is en toch in hoge mate soepel, is Esperanto voor mij de ideale wereldtaal. Mr. S. J. R. de Monchy,
Burgemeester van Den Haag.

De arbeiders, die zich met elkaar moeten kunnen verstaan over het gehele aardoppervlak, dienen deze welluidende universele taal Esperanto, welke reeds zeer verbreid is, te begroeten als een voortreffelik middel voor hun emancipatie.
H. la Fontaine, Brussel 1931.
Vice voorz. van de Belgiese Senaat.

—

Esperanto is een voornaam bestanddeel van het internationaal sosialisme en ik zou wensen, dat op de programs van alle sos. partijen de eis van verplicht onderwijs in Esperanto voorkwam.
Prof. E. Antonelli,
Lid van het Franse Parlement.

—

Esperanto is het latijn der demokratie.
Jean Jaurès.

—

Ondanks ik me niet aktief met Esperanto kon bezighouden, had ik toch de gelegenheid me te overtuigen van de diensten die Esperanto kan bewijzen aan hen, die verschillend van taal zijn.
Em. Vandervelde, Brussel.

—

DAT ESPERANTO EEN MIDDEL IS
waardoor mensen van verschillend taalgebruik elkaar uitnemend verstaan is mij op internationale bijeenkomsten gebleken.
De eenvoudige, logiese konstruksie maakt, dat het aanleren van Esperanto een inzicht geeft in de noodzakelikste etymologiese vormen en het onontbeerlike der syntaxis
Prof. R. Casimir.

—

HOUDT VOL,
want gij, arbeiders-esperantisten, strijdt op uw deel van het front dezelfde goeie strijd als wij op andere delen! Theo Thijssen,
Lid Hoofdbestuur Bond v. Ned. Ond.
en sos. dem. lid der Twede Kamer.

—

DAT TOT UW LEUZEN OOK BEHORE:
„Leert en bevordert Esperanto, ter versterking der internationale saamhorigheid."
Is. Goudsmit,
Sekr. Alg. Ned. Bond van Arb. in het Bakkers-, Choc.- en Suikerbew.bedrijf.

—

IN ÉÉN TAAL.
Hebt ge al eens een internationaal kongres of andere bijeenkomst meegemaakt? Zo dit niet het geval is, dan is het bijwonen daarvan voor u een afdoend argument om voorstander te worden van Esperanto.
Zij, die meermalen met buitenlanders in aanraking komen, en van huis uit zo gewoontjes onderwijs hebben genoten, zouden de dag zegenen, waarop het mogelik was in één taal met elkander te redeneren en te diskussieeren. F. J. Jurgens, 2e Voorzitter
Ned. Ver. van Fabrieksarbeiders.

—

ONKUNDE BRON VAN ALLE LEED.
Telkens weer blijkt, ook bij het vooral voor internationale uitwisseling van kultuurwaarden zo geschikte middel als de radio-omroep, hoe een wederzijds begrijpen door het verschil in taal wordt bemoeilikt.
Daarom is de totstandkoming van een wereldtaal van biezondere betekenis voor de bevrijdingsstrijd van het proletariaat, een betekenis, welke naar juiste grootte is geschat door de Fed. van Arbeiders-Esperantisten.
A. de Vries, Voorzitter der VARA.

—

Ik geloof in de toekomst van het Esperanto. Als de Esperantisten hun opvatting doen zegevieren, zal ik dit van harte toejuichen.
G J. Zwertbroek.

—

Ik ben voorstander van Esperanto om reeds bekende redenen. Kamiel Huysmans,
Burgemeester van Antwerpen.

Een der faktoren die de mensheid sinds de oertijd verdeeld houdt, is de taalverscheidenheid. Elk streven om deze verdeeldheid te overbruggen verdient dus warme aanbeveling. Zamenhof's schepping (Esperanto) is een nadere stap ter oplossing van het talenprobleem. Karl Seitz,
Oud-Burgemeester van Weenen.

—

ESPERANTO EEN ZEGEN.
Ik mag mij veroorloven als mijn mening uit te spreken, dat Esperanto een zegen kan worden genoemd voor de arbeidersklasse, die elkaar moeten leren begrijpen, wil zij haar historiese taak volbrengen.
Over alle grenzen rijst de internationale gedachte, doch zij vindt wegens taalverschillen nog maar al te veel staketsels op haar weg. Esperanto zal deze staketsels verwijderen, ondanks tegenkanting, onverschilligheid en reaktionaire onwil. S. Broekman,
Sekr. Ned. Arbeiders Sportbond.

—

EENS.
Evenals „De Internationale" over gans de wereld door de sosialistiese arbeiders wordt gespeeld, gezongen en verstaan, zo zullen, hopen wij, eens alle arbeiders der wereld zich verstaanbaar voor elkaar kunnen maken.
Jan Gregoor,
Voorzitter-Redakteur van de Ned.
Bond van Arbeiders-Muziekver.

—

DE NATIONALE MINDERHEDEN VOOR ESPERANTO.
Het „Soasiael-Demokratysk Frysk Forbân" steunt met overtuiging, teoreties en prakties, de Esperanto-beweging en roept de makkers van andere kleine nationaliteiten op, in dezelfde geest werkzaam te zijn.
Jelle Brouwer, voorzitter.
Marten K. Scholten, sekr. SDFF.

—

IN MIJN OVERTUIGING VERSTERKT.
Mijn esperantolessen hebben mij versterkt in mijn overtuiging, dat deze uiterst eenvoudig en logies opgebouwde taal Esperanto, die reeds door tallozen in alle landen der wereld wordt gesproken en geschreven, van de grootste betekenis zal worden in het internationale verkeer.
In het biezonder ook in de arbeidersbeweging zal zij voor het kontakt tussen de kameraden uit verschillende landen, dat internationale verbroedering tot levende werkelikheid moet maken, een van de beste middelen zijn.
W. Drees,
Lid van de Twede Kamer.

—

WAAROM ESPERANTO?
Esperanto is het middel bij uitnemendheid voor onderling overleg tussen de verschillende nationaliteiten.
Esperanto voldoet *blijkens de ervaring* aan alle te stellen eisen.
Wie zich de moeite om Esperanto te leren troost — en hoe gering is die moeite, vergeleken bij het *behoorlik* leren van enige andere taal — hij ontsluit hiermee als het ware een nieuwe wereld voor zich zelf, hij treedt in verbinding, persoonlik, met mensen en zienswijzen over de gehele wereld — *hij draagt er toe bij, dat ook de internationale arbeidersbeweging zich meer algemeen van dit reusachtige hulpmiddel kan gaan bedienen voor de verwezenliking harer doeleinden.* N. Nathans,
Best. v. d N. V. v. Sp. en Trampers.
Sekr. v. d. Int. Transp.arb.Fed. (ITF).

—

ALS ER EEN MIDDEL IS
om de bewoners, en zeker de arbeiders, van verschilletnde landen dichter tot elkaar te brengen, dan is het stellig de wereldtaal: het Esperanto. P. Voogd,
oud-sekr. Inst. v. Arb. Ontw.

DAAR WORDT ZO VAAK GEZONGEN
dat men voor „een muur van vuur" zelfs niet zal wijken in de strijd der bevrijding. Zal men dan wel wijken voor de moeite om *een taal te leren, die alle grenzen en afscheidingen* tussen de arbeiders *vernietigt?*

N. J. C. Schermerhorn.

—

DE ITF VOOR ESPERANTO.
Meer en meer is de arbeidersbeweging aangewezen op internationaal optreden.
De tot nu toe hierbij gevolgde werkwijze van vertalingen in en uit enkele hoofdtalen eist enorme sommen aan geld, tijd en energie.
En is nog onvoldoende ook bij het best-uitgeruste apparaat, om de taalmoeilikheden afdoende te overwinnen.
Slechts *algemene* toepassing van Esperanto kan hier uitkomst brengen. ITF.

—

DAN ZAL HET UIT ZIJN
met de eindeloze, vervelende, met horten en stoten traag voortkruipende internationale kongressen, waar de talloze vertalingen alles vertragen en veel vertroebelen.
Wanneer men hier en elders Esperanto leert, zal het ideaal van de verbroedering aller volken een eind dichter tot zijn verwezenliking genaderd zijn. Dr. Henri Polak.

—

EEN NIEUW PERSPEKTIEF.
Het aanleren van meer vreemde talen dan één behoorde bijna tot de onmogelikheden voor arbeiders en het vormde op de internationale bijeenkomsten een zeer groot bezwaar.
Voor de jongeren opent zich een nieuw en beter perspektief en — naar wij vurig hopen en wensen — ook de gelegenheid en noodzakelikheid de wereldtaal — het Esperanto — te leren om daarmede ook en vooral internationaal de positie der arbeiders tot een overwinnelike te maken.

P. Schoonderwoerd,
Voorz. v. d. Alg. Ned. Bond v. Arb. werkz. bij Straten- en Wegenbouw.

—

SLECHTS ÉÉN WERELDTAAL.
Het is hoe langer hoe meer nodig, regelmatig kennis te nemen van de mededelingen van de betrokken internationale beroepssekretariaten, van de publikaties van het Intern. Arbeidsburo, van verslagen van internationale bijeenkomsten enz.
Het lezen en bestuderen van deze bronnen kost een bewoner van een klein land met onze opvattingen en aspiraties veel meer tijd en moeite dan nodig zouden zijn indien de geschriften, welke voor lezing in alle landen worden uitgegeven, in slechts één doelmatige wereldtaal zouden kunnen worden gedrukt.
Afgescheiden dus van alle andere en veelal nog zoveel zwaarder wegende redenen, welke een sosialist voorstander doen zijn van het, vooral aan de jeugd, bijbrengen van voldoende kennis omtrent Esperanto, ben ik om de hierboven vermelde reden reeds voorstander van het steunen van de Esperanto-beweging. G. Joustra, 2e Voorzitter
v. d. Ned. Ver. v. Spoor- en Tramwegpers.

—

AAN DE FABRIEKSARBEIDERS.
De arbeid moet niet alleen organisatories, doch ook geestelik ingesteld zijn op internationale samenwerking. Daarvoor is nodig, dat zij zich niet alleen maar op de hoogte stellen van internationale problemen, doch dat zij zelf met hun makkers in andere landen in verbinding kunnen treden, om zodoende ook de internationale gedachte in het persoonlik leven tot ontwikkeling te brengen.
De ervaring heeft ons geleerd, dat Esperanto voor dit doel uitermate geschikt is.
Het Hoofdbestuur van de Nederlandse Vereniging van Fabrieksarbeid(st)ers verleent dan ook reeds lang zijn medewerking om propaganda voor Esperanto te maken.

K. de Jonge, Voorzitter
van de Ned. Ver. Fabrieksarbeiders.

DE TOEKOMST LACHT U TEGEN.
Men begint meer en meer te voelen de grote betekenis van een algemene wereldtaal. Hoe dit vooral in de strijd van de arbeiders van grote betekenis kan zijn.
Een merkwaardig voorval hieromtrent herinneren wij ons op een internationaal kongres te Stockholm. Daar waren vertegenwoordigers uit een groot aantal landen bijeengekomen, maar de offisieele kongrestalen waren frans, duits en engels en nu was het merkwaardig, dat zweden, belgen, spanjaarden en hongaren zich met elkander verstonden in het Esperanto en dank zij deze taal moeilikheden uit de weg konden ruimen, die men met de offisieele kongrestaal niet had kunnen bereiken.
Onze hartgrondige wens is, dat de aksie van de arbeiders-esperantisten goed resultaat zal opleveren.
De esperantisten kunnen zeggen: „Heil u, de toekomst lacht u tegen." A. F. Muller,
Voorz. Ned. Arbeiders Sportbond.
Sekr. Ned. Ver. v. Fabr. Arb.

—

EEN SPESIAAL WOORD
aan hen, die z.g. kennis der moderne talen bezitten, zich er altans vlot, zo wel mondeling als schriftelik in kunnen uitdrukken. Zij komen gemakkelik tot de gedachte: wij hebben Esperanto niet nodig. Steeds zal echter blijken, dat men voor moeilikheden komt te staan, waar men zich met Esperanto, door het gemakkelike vormen der woorden, zonder bezwaar zou weten te helpen.

J. Krijgsman, (eks) sekr.
Bond van Sosiaal Dem. Studentenklubs.

—

HOE IK OVER ESPERANTO DENK!
Uit ervaring weet ik, dat Esperanto goed bruikbaar is. Tientallen malen heb ik er in het buitenland zeer veel plezier van gehad en er ook in het belang van de organisatie reeds meermalen een nuttig gebruik van gemaakt, bij het informeren naar toestanden in andere landen.
Het ligt er nu maar aan, of men de maatschappelike ontwikkeling wil remmen of bespoedigen.
Indien het laatste het geval is, dan dient men Esperanto te leren.

L. Ebeling, 2e Sekertaris
Ned. Ver. van Fabrieksarbeiders.

—

AAN ONZE KOLLEGAAS AMBTENAREN.
Kontakt met buitenlandse kollegaas en hun organisaties, wederzijdse voorlichting en steun, komen onze organisatoriese arbeid ten goede.
Hoe groter aantal kollegaas van verschillende nationaliteit zich daarbij van één gemeenschappelike taal kan bedienen, des te eerder zal deze internationale toenadering en verbroedering werkelikheid worden.

W. Luberti, Voorzitter
Centrale Nederlandse Ambtenaarsbond.

—

WEG MET TIJDROVENDE VERTALINGEN
Zij, die kennis hebben genomen van de onvolledige en tijdrovende vertalingen der toespraken van buitenlandse sprekers op diverse kongressen, zullen het met mij eens zijn, dat algehele doorvoering van het Esperanto als wereldtaal, daaraan een einde kan maken.

Joh. Walker, Sekretaris
Ned. Bond. v. Part. Chauffeurs.

—

BELEMMERING.
Het „Proletariërs aller landen verenigt u" heeft niet alleen betrekking op het nationale maar veel meer nog op het internationale.
En juist op het terrein van de internationale organisatie wordt het werk en de uitbouw belemmerd, tengevolge van de taalverschillen.
Neen, het Esperanto in te voeren als hulptaal over de gehele wereld is niet onmogelik, daarvoor behoeft men alleen maar vooroordeel en gemakzucht terzijde te stellen.

Van der Bilt,
Voorzitter Mijnwerkersbond.

Uit mijn esperantistenleven

Dertien jaar geleden kreeg ik voor het eerst iets over Esperanto te horen. Nog sterk onder de invloed van het oorlogsgeweld en aangetrokken door het goede doel der Wereldtaal, zette ik mij met vlijt aan de studie. Ik was gans alleen om internationale betrekkingen te zoeken, alsook om me in het taalgebruik te volmaken.
Een paar maal in het jaar ontving ik een brief van een russies korrespondent. In 1926 nochtans werd onze briefwisseling meer levendig, en ik werd stilaan op de hoogte gebracht van de beweging. Ik werd lid van de Wereldbond van Arbeidersesperantisten, SAT. Kort daarop ontving ik een aanvraag voor korrespondentie uit Duitsland. Eerst wilde ik het aanbod niet aannemen, „omdat het van een duitser kwam!" Maar terstond herinnerde ik mij het doel van Esperanto en deed een eerste poging naar het verwezenliken van ons ideaal: vrede onder de volkeren. Ik nam aan. Ik leerde mijn korrespondent persoonlik kennen, en had zelfs het genoegen hem twee maal als gast ten mijnent te hebben gedurende enkele dagen. Onze families zijn nu de beste vrienden, alhoewel vóór 16—20 jaar de beide vaders als vijanden tegenover elkander stonden! Esperanto was hier wel de vredestichter! Sedert heb ik dit dikwels ondervonden.
Van 1927 af las ik geregeld het internationale orgaan „Sennaciulo". Dan werd ik met hart en ziel Esperantiste.
In februarie 1932 hielp ik aan de stichting der Gentse afd. der Federatie van Arbeiders-Esperantisten. Ik doe nu al het mogelike voor Esperanto, en hoe meer ik werk, hoe meer ik voel welk licht en sterkte de internationale taal verspreidt. In ons klein groepje zijn een aantal vreemdelingen (beter gezegd buitenlanders), onze beste vrienden nu, ééns onze vijanden. Maar we zijn allen eenvoudige arbeiders, strevende naar één zelfde doel, en daarvoor gebruikende één zelfde middel: Esperanto.
Ik kan de kracht van Esperanto niet in woorden uitdrukken, men moet ze voelen.
Esperanto is me een brok van mijn leven geworden, een trouwe vriend in alle opzichten: mijn eerste minister van binnen- en buitenlandse zaken, van vrede en broederschap!

C. DE COCK,
Scheeplosserstraat 21, Gent, België.

Mededelingen van het Federatiebestuur

Sekretariaat en Administratie: Postbus W. 6, Amsterdam (W.), Postgiro Amsterdam Nr. 144698. Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nr. 111278.

LAATSTE BERICHT GROENE MAAND.

Strooibiljetten.

Reeds bestelden ongeveer 50 afdn en distrn. 200.000 strooibiljetten. Deze kunnen nog steeds geleverd worden.

Onze brosjure.

Hiervan werden nog maar *6000* afgenomen! Dat is veel te weinig. We zitten nu nog met *14000!* Deze moeten weg wil het geen bebelangrijke strop worden.
De meeste afdn bestelden nog niets of veel te weinig. We rekenden op de verkoop van minstens 10 eks. per lid. Dat is toch niet te veel en geen kunst om ze te verkopen.
Er is in deze tijd meer dan gelegenheid te over, in vergaderingen en demonstraties en op andere wijze te kolporteren. Het is nog niet te laat. Nu is het propaganda-tijd.
Komt makkers, aan het werk. Het is propaganda die u niets kost, bij goeie kolportage.

De groene krant

zal door te weinig bestellingen in niet meer dan 10.000 eks. verschijnen, inbegrepen onze eigen oplaag. Men kan nog bestellen.

Vlaggen!

zijn er ook maar weinig besteld.
Bovendien hebben we medegedeeld, dat we 100 vlaggen hebben laten maken (anders werd de prijs te hoog) met groene ster op rood veld. Bij uitzondering konden we ook leveren met wit veld. Deze echter moeten we apart en duurder per stuk kopen. Nu worden echter in hoofdzaak met wit veld besteld. Doch zó blijven we zitten met de andere vlaggen, waarvoor reeds een paar honderd gulden betaald zijn.
Overigens mochten we toch zeker wel rekenen op voor elke afd. minstens één vlag? Vooral als ge nog deelneemt aan betogingen, waarbij het toegestaan is met onze vlag voor de dag te komen.
Niemand blijve dus achter. Het regene nog bestellingen.
Overwinnen we, met vlag en wimpel.

Fietswimpels.

Deze zijn ook veel te weinig besteld. Komt, makkers, laat er op geen enkele fiets een esperanto-winpel ontbreken. Prijs: groene ster op rood veld 25 sent, op wit veld 30 st. Als met de vlaggen bestelden we spesiaal met rood veld. (De prijzen in 't vorig nummer waren foutief.)

Leerboeken.

Deze worden reeds afgeleverd. Van de 5000 zijn al 1000 weg. Men houde er rekening mee, dat Nia Lernolibro wegens niet meer bruikbaar zijn van het zetsel, volgend jaar of niet meer, of slechts belangrijk duurder verkrijgbaar zal zijn.

Esperanto-insigne.

Laat ons nu toch eens afspreken, dat er deze maand geen enkele esperantist rondloopt zonder esperantoster.

L E voor de kursisten.

Evenals vorig jaar stellen we LE voor de kursisten beschikbaar gedurende de kursus. Verschillende afdn maakten hiervan gebruik. Dadelik als de kursus begonnen is, geeft ge het aantal op, dat ge nodig hebt, *onder bijvoeging van 25 sent per kursist,* en we sturen de gehele kursus in één pakket LE aan het adres der afd. of kursusleider.
Hierdoor houdt ge kontakt met uw kursisten, ook al verlaten ze de kursus, en de kursist blijft omtrent ons werk steeds ingelicht.

Eksamen doen.

Bij voldoende deelname zullen op Zondag 18 Nov. eksamens voor dipl. A en B plaats vinden te *Rotterdam.*

De kosten van deelname zijn:
voor leden van FLE, LEEN, NK, NCEV of NOSOBE, voor eksamen A f 2.50 en voor eksamen B f 4.—;
voor anderen het dubbele.
Werklozen betalen de helft.
Zij, die niet slagen, kunnen aan een volgend eksamen deelnemen tegen betaling van het halve bedrag.
Aanmelding vóór 18 Oktober a.s. onder gelijktijdige storting van het eksamengeld op postrekening 142615 ten name van G. P. de Bruin, G. J. van Heekstraat 140, Enschede. Aanmeldingen, waarvan het eksamengeld niet vóór genoemde datum in ons bezit is, worden terzijde gelegd.

Voor het Fed. Esp. Eksamen-Komitee,
G. P. de Bruin, sekr.

UIT DE AFDELINGEN

AFD. A'DAM V. „Zamenhofa Grupo".
Sekr.: De Kempenaerstraat 58 I.
De tentoonstelling, die door onze groep van 29 Sept. tot 7 Okt. zal worden gehouden, vindt zo mogelik plaats in een winkelstraat en indien nodig in ons klublokaal, Hudsonstraat 127. Deelname aan een beginkursus kost f 6.—, voor werklozen f 3.—. Alle leermiddelen inbegrepen.
Opgaven van kursisten worden ingewacht vóór of tijdens de tentoonstelling bij kam. H. van Lier. Direkt na de tentoonstelling beginnen de kursussen in ons klubhuis op iedere avond van de week, uitgezonderd Dinsdags (konversatie-avond voor leden).

AFD. A'DAM X. „La Espero".
Sekr.: Hembrugstraat 75.
De afgelopen weken stonden in het teken der vakansies. Maar nu roept het bestuur onzer afdeling **alle hens aan dek!** Er moet hard gewerkt worden. Zaterdag 22 en Zondag 23 September is onze tentoonstelling, De Wittenstraat 10.
Ieder sture vrienden en verder ieder die iets wil weten van Esperanto, daarheen.
Op 12 September vergadert onze afd. in het klublokaal Van Beuningenstraat 66. Komt allen!
E. H. E.

AFD. BEEMSTER.
Sekr. Oosthuizerweg 72, N. Beemster.
Zo mogelik worden er aanstaande winter 2 kursussen gehouden n.l. in Noord- en in Zuid-Oost-Beemster. Hiervoor zal de medewerking van „Volksonderwijs" gevraagd worden voor het gebruik van schoollokalen.

AFD. DEVENTER. Sekr.: Rielerweg 164.
Gelukkig is ook weer in Deventer tot stand gekomen een afdeling van FLE. Reeds te lang is de zaak voor Esperanto slapende geweest. Enkele kameraden hebben tans het nut van het groepsverband ingezien en zullen trachten het ledental op te voeren, opdat ook Deventer een goede plaats in zal nemen in de arbeiders esperantobeweging.
A. Maneschijn, Sekr.

AFD. SCHIEDAM. Sekr.: Havendijk 180.
Iedere Schiedammer wordt verwacht op onze esperanto-tentoonstelling op Zaterdag 15 en Zondag 16 September in het volksgebouw, Tuinlaan 50, waar ook gelegenheid is zich op te geven voor de a.s. kursus.
Bezoekt ook de openbare les op Donderdag 20 September 8 uur n.m. in het Volksgebouw. Alles toegang vrij. Por la estraro:
J. v. d. Vlies, kasisto.

AFD. OOSTZAAN. „Paco, estu nia celo".
Sekr.: Kerkstr. 144.
Je la 15a kaj 16a de Septembro ni organizos nian ekspozicio de kafejo Concordia, Kerkbuurt, Oostzaan. Ni ankaŭ vizitos la ekpsoziciojn en Amsterdam-Noord-sekcioj. Kdo v. Elsland zorgis pri fenestrobiletoj kaj kdo Kats donacis al ni tolon, el kiu ni faris belan flagon.
Nia propagandvespero estos organizata je la 23a de Sept. en kafejo „Centrum". La enirpago por tiu ĉi vespero sumiĝos je 15 cendoj. Dum la paŭzo estos tombolo (por kiu ni povas uzi kelkajn donacojn) por nuligi la elspezojn. Gekdoj instigu ĉiujn vilaĝanojn por viziti nian ekspozicion kaj propagandvesperon, por ke ni povu enskribi multajn personojn por nia nova vintrokurso kaj faru grandan propagandon por nia bela celo.
Vivu esperanto! J. Schuitemaker, sekr.

AFD. ZAANDAM. „Antaŭen".
Sekr.: Ringweg 27.
Ook hier organiseren wij een tentoonstelling en wel op 29 en 30 Sept. in verband met de Groene Maand-aksie der Federatie. Wij bestelden 5000 sirkulaires ter verspreiding Alle krachten hebben wij nodig!
Ieder lid kome op de e.v. vergadering, waar kdo Driesen over zijn bezoek aan 't SAT-kongres spreekt.
Elk lid die wat voor de tentoonstelling heeft af te staan stuurt ons even een briefkaart; ook diegene die een goede plaats weet voor een raambiljet. Alle hens aan dek, werft nieuwe kursisten.

DISTRIKT GELDERLAND.
16 Sept. meeting SDAP-NVV te Arnhem.
Aan de distrikten Limburg, Noord-Brabant Overijsel en Utrecht en de afdelingen en alg. leden in Gelderland werd een schrijven gericht om te komen tot een groep van Arbeiders-Esperantisten tijdens deze meeting en de optocht. De leden zullen dus nu wel de voornaamste wenken en inlichtingen van hun bestuur hebben ontvangen. *De Arnhemmers zullen de van buiten komenden geleiden* naar een punt, van waar we gezamenlijk naar het meetingterrein gaan.
Brengt vlaggen en doeken mee waarop propaganda voor Esperanto wordt gemaakt.
De kolportage wordt door de distrikten geregeld.
Kameraden, hier is een prachtgelegenheid, midden in de groene maand, om onder de massa te propageren. Gaat achter de vanen van de Federatie v. Arbeiders Esperantisten. Tot 16 Sept. a.s. in Arnhem. *En laten Amsterdam, Rotterdam en Groningen eveneens de kracht van onze beweging tonen.*
A. Henstra Jzn., Sekr.